

VÄRLDSHISTORIA I BIBELNS LJUS

”Och ett annat tecken syntes på himlen, och se, en stor eldröd drake, med sju huvuden och tio horn och sju kronor på sina huvuden.” Upp 12:3.

SJU DRAKHUVUDEN

– SJU VÄRLDSRIKEN I FIENDSKAP MOT ISRAEL –

De sju drakhuvudena symboliserar sex världsriken som alla har förtryckt Israel, och ett sjunde världsrike, 10-hornsriket, som kommer att framträda i ändens tid. Ytterligare ett åttonde världsrike, Antikrists rike, kommer att uppenbaras i själva avslutningen av hedningarnas tider innan Kristus kommer. Det kommer att försöka utrota judarna och kommer att ockupera Israel. Det åttonde världsriket symboliseras av odjuret i dess helhet och draken, Satan, kommer att ge det och dess ledare, Antikrist, sin tron och sin makt.

Denna kortfattade uppsats handlar om sex av de världsriken som har förföljt Israel. Dess historia, kultur och politik, är framställd i Bibelns ljus, med biblisk kronologi och med bibliska profetior men också med en del arkeologiska data som grund. Särskilt när det kommer till historiska tidsuppgifter, varierar arkeologernas och historieforskarnas uppgifter avsevärt, men det är intressant att lägga märke till att ju mer man forskar och efterhand som nya arkeologiska fynd kommer i dagen, desto mer närmar sig forskarnas data den bibliska historiebeteckningen och bekräftar i många fall att Bibelns uppgifter är riktiga.

Draken symboliserar Satan. Varje drakhuvud som träder fram i historien visar att *”hela världen ligger i den Ondes våld”*, och att varje världsrike har varit i Satans våld och styrts av honom. Bibeln framställer kontrasterna och motsatserna mellan världen och Guds utvalda folk Israel, mellan världsstaden Babylon och Guds stad Jerusalem. Världshistorien visar en kamp mellan Gud och Satan, mellan Guds utvalda och Satans hantlangare.

Israel har varit utrotningshotat. Under hela världshistorien har Israel på olika sätt blivit förtryckt och förföljt av världsväldena. Varje världsrike i historien har gjort försök att utrota Israel och judendomen.

- Egypten: Faraon gav befallning om att alla hebreiska gossebarn skulle kastas i Nilen.
- Assyrien: Intog Samaria 722 f Kr och tog de tio nordliga stammarna i fångenskap till de mediska bergen. Jerusalem räddades genom ett gudomligt ingripande.
- Babylonien: Nebukadnessar brände Jerusalem 587 f Kr och tog judarna i en 70-årig fångenskap till Babylon.
- Medien-Persien: Under drottning Esters tid gav kungen befallning om att alla judar skulle utrotas, även kvinnor och barn. De räddades genom Esters bön för sitt folk.
- Grekland: Antiochos Epifanes intog Jerusalem och försökte utrota judendomen.
- Rom: År 70 förstördes Jerusalem, år 135 fördes judarna i en 2000-årig diaspora och landet togs ifrån dem.
- I ändens tid kommer det sjunde världsriket – det återuppståndna romarriket – att förfölja Israel.
- Det åttonde och sista världsriket under hedningarnas tider – Antikrists rike – kommer att föra krig mot Israel och försöker att utrota det vid Harmagedon.

En kamp mellan Gud och Satan. På samma sätt har även den genuina kristna församlingen som varit i motsatsförhållande till världen också blivit förföljd av världen. Detta blir en naturlig följd av kampen i andevärlden, mellan Gud och Satan, mellan ljusets och mörkrets änglar som hela tiden pågår till dess Kristus slutligen skall besegra alla dessa mörkrets makter och upprätta sitt rike på jorden.

* Det finns flera andra världsriken såsom det moguliska riket, det ottomanska riket, det spanska väldet, Napoleons stormaktsrike, Hitlers tredje rike etc som, en del av dem, har förtryckt judarna, men som ej kommer med i denna framställning, eftersom Israel under tiden för dessa regimer inte existerade som nation.

EGYPTEN – DET FÖRSTA DRAKHUVUDET

Det första drakhuvudet som träder fram och förtrycker Israel är det gamla Egypten. Enligt Bibeln startar vår nuvarande civilisation efter floden med Noa och hans familj.

”Noas söner, som gick ut ur arken, var Sem, Ham och Jafet. Men Ham var Kanaans fader. Dessa tre var Noas söner, och från dessa har alla jordens folk utgrenat sig.” 1 Mos 9:18-19.

Hams son Kanaan blev förbannad av Noa på grund av Hams oanständighet. De två första världsväldena, Babylon och Egypten, med en starkt utvecklad avgudadyrkan och människodyrkan, är ättlingar till Ham. Kanaaniterna, söner till Ham, utrotades senare på grund av deras perversa levnadssätt och deras land blev givet åt Abraham.

”Hams söner var Kus, Misraim, Put och Kanaan. Men Kus födde Nimrod. Han var den förste som upprättade ett välde på jorden.” 1 Mos 10:6,8. Enligt Bibeln har vi den allra första civilisationen i Babylonien där Hams sonson Nimrod upprättade det första väldet på jorden. Detta utvecklades sedan till ett väldigt rike med en rik kultur under Nimrod, Sargon och Hammurabi.

HAMS LAND – EGYPTEN

Den Egyptiska civilisationens början. Ganska snart kommer civilisationen i Egypten med i bilden där en son till Ham vid namn Misraim grundade *”Hams land”* strax efter floden. *”Och Israel kom till Egypten, Jakob blev en gäst i Hams land.” Ps 78:51, 105:23, 106:22.* Misraim betydde *”dubbel”*. Till en början var landet delat mellan olika stammar i ett övre och ett nedre Egypten, som snabbt utvecklade en egen civilisation som även överglänste den babyloniska.

Dess förste historiska kung hette Menes (Mena) som enligt flera forskare är identisk med Misraim. Han var samtida med Nimrod, och liksom Nimrod byggde många städer och skapade ett imperium i Babylonien, gjorde Menes detsamma i Egypten. Han förenade de många stammarna i övre och nedre Egypten till ett rike. Han lade under sig Sinai där han bland annat öppnade arbete med turkosgruvor. Hans grav, som upptäcktes i Abydos, hade hans namn inskrivet på en vacker vas av turkosliknande kulör. – En Egyptisk historiker vid namn Manetho från ca 250 f Kr, har i sin egyptiska historia uppgivit 31 dynastier från dess förste historiske kung, Menes, fram till Alexander den Stores besegrande av Egypten 332 f Kr. Även bland nutida forskare talar man om Egyptens 31 dynastier vilket till större delen har bekräftats av arkeologiska fynd.

Allmänt om Egypten. De första civilisationerna byggdes kring stora floder. Nilen var till och med ännu mer en Egyptens pulsåder än Eufkrat var för Babylonien. Nilen skapar en ca 3-50 km bred dalgång mellan två ca 300m höga platåer, som skiljer den från öknarna på

båda sidor. Genom bevattning med det slamrika flodvattnet har Nilfloddalen blivit en av världens bördigaste. Vattnet fördelades sedan urminnes tider genom ett stort kanalsystem med vattenresvoarer av vilka den största är Aswan-dammen som har byggts i modern tid. Vid sitt utlopp delas Nilen i en mängd floder som bildar ett väldigt deltalandsområde som är oerhört bördigt. Genom den naturliga bevattningen, den rika växtligheten och beskyddet av öknarna på båda sidor, utvecklades där en av världens rikaste kulturer. Där i Nildalen uppstod världens första imperium, som under sin glansperiod härskade över hela den då kända civilisationen från Etiopien till Euftrat.

Byggnadsverk. Egyptens faraoner tävlade med varandra i att uppföra mäktiga byggnadsverk, pyramider, obelisker, sphinxer, tempel, gravmonument och hela städer. **Pyramiderna**, dessa kolossala byggnadsverk, upphör aldrig att imponera, dels genom sin storlek, men också med vilken noggrann konstruktion de var uppförda.

Egyptens skrivtecken. Hieroglyfskriften var det gamla Egyptens skrivtecken, ett slags bildskrift med en bild för varje ord. I det gamla Egypten, tusen år före Moses, var den litterära verksamheten mycket utvecklad och allting av betydelse dokumenterades. Varje farao hade sina bedrifter registrerade på monument och på väggarna i sina palats. Man har även upptäckt stora bibliotek med skriftliga dokument. Senare, under den grekiska eran, blev Alexandria den stora lärdomsstaden med den tidens största bibliotek på över 200.000 volymer.

Rosettastenen. När Napoleon företog sin expedition till Egypten, tog han med sig omkring ett hundra lärda män, som förde med sig rapporter om arkeologiska fynd i Egypten som slog världen med häpnad och väckte ett enormt intresse bland vetenskapsmän över hela världen. Man fann då Rosettastenen på vilket det fanns ett dekret av Ptolemaios V på tre olika språk, grekiska, egyptisk demotisk skrift och egyptiska hieroglyfer. Vid jämförelser kunde man tyda den hieroglyfiska skriften.

Egyptens religion. Religionerna i Egypten var till en början, liksom i Babylonien, monoteistiska. Men sedan gick utvecklingen därefter att varje stam utkorade sin egen gud, som symboliserades av olika djur. **Nilen hölls för helig.** Faraonerna gjordes gudomliga. Av djuren var tjuren, tjurkalven och krokodilen de mest heliga. Levande exemplar sköttes och omhulldes på det mest lyxiga sätt i flera tempel. I Tarris fanns ett tempel där många präster offrade och tillbad krokodil-guden, som i själva verket var en ren satansdyrkan. Krokodilen var egypternas statssymbol och fanns ingraverad på deras mynt. Från krokodil-symbolen har fantasidjuren sjöormen och draken utvecklats. Draken tillika med ormen är bibliska symboler på Satan.

HISTORIA: EGYPTEN HAR TRE STORMAKTS-EPOKER

1. Under fornegypten: Från den 3:e till den 6:e dynastin. Under denna era byggdes de stora pyramiderna, mest troligen mellan 2700-2400 f Kr.

2. Under det stora mittersta riket: Under de 11:e och 12:e dynastierna, ca 2000 f Kr, samtida med Abraham, var en era av kanalbyggande med stor välfärd och framgång. Thebe byggdes upp till en stor stad.

3. Imperium-perioden: Under de 18:e och 19:e dynastierna, tiden från Mose fram till Israels barns uttåg ur Egypten, fanns det 21 kungar. Under åren 1600-1200 f Kr blev Egypten det första världsimperiet som behärskade hela den då civiliserade världen från Nilen till Euftrat. Under större delen av denna Egyptens storhetstid var Israel barn i Egypten. Efter Israels barns uttåg började Egyptens nedgång som en världsmakt och förblev för alltid en politisk andrahandsnation.

EGYPTEN OCH ISRAEL

När Abraham på grund av hungersnöden i Kanaan drog ned till Egypten med sina hjordar, var Egypten en mäktig nation på väg att bli ett världsimperium. Abraham fick säkert se mycket av Egyptens härlighet, bland annat de stora pyramiderna vid Memfis och den skönaste av alla städer, Thebe i mellersta Egypten. Han kunde jämföra detta med vad han sett i sitt eget hemland Babylonien och upptäckte säkert snart att Egyptens kultur var lika högtstående.

Men Egypten var en förtryckarestat. Deras härliga byggnader var till stor del ett verk av slavar som de tog från andra länder, från Etiopien och från länder söderut i Afrika som efterhand hade befolkats av andra stammar från Ham. När Israels släkt, 70 personer, genom Josefs försorg, kom till Egypten blevo de först väl mottagna av de så kallade hyksos-faraonerna som var släkt med semiterna. Men när dessa fördrevs blev Israels barn, som nu vuxit till ett stort folk, trälar i Egypten.

Hur lång trälldomstiden varade i Egypten finns det olika teorier om. Abraham fick höra att de skulle vara främlingar i ett land som ej tillhörde dem i 400 år. En del bibelforskare menar att i dessa 400 år inräknas även främlingstiden i Kanaan. Patriarkerna Abraham, Isak och Jakob var främlingar i Kanaan, som de fick ta i besittning först 400 år senare genom Josua. Som stöd för detta har man ordet att det var i det fjärde släktet efter ankomsten till Egypten som de skulle komma tillbaka, 1 Mos 15:16, och då kan inte tiden i Egypten ha varit hela 400 år.

ISRAELS UTTÅG

Då israeliterna kraftigt förökades i Egypten, förtryckte egyptierna dem ännu mera med hårda arbeten och påbjöd dessutom att alla nyfödda hebreiska gossebarn skulle kastas i Nilen. Att ge mat åt krokodil-guden ansågs av egyptierna vara en gudstjänst. När Mose på Guds befallning befriade Israel från slaveriet och barnadödandet, var de ett stort folk med över 600.000 beväpnade män mellan 20 och 60 år. 4 Mos 1:46. Tillsammans med kvinnor, barn och åldringar utgjorde de ett folk på c:a tre miljoner plus en väldig hjord av kreatur.

Efter det nattliga utfåget av denna enorma skara ångrade farao att han släppt dem och förföljde dem med en väldig här. Då hären gick under i Röda havet blev det en mycket kännbar förlust för Egypten, de förlorade inte enbart 600.000 slavarbetare utan även sin stolta armé. Denna armé var berömd för sina vagnar och snabba hästar. Dess tappra bågskyttnar, spjutkastare, stenslungare och svärthuggare, som med sin styrka intagit hela världen ända till Eufrat, fick ett snöpligt slut då de dränktes i Röda havets böljor. Egypten repade sig aldrig efter förlusten av sin här.

Efter Israels uttåg började Egyptens nedgång som stormakt och det återtog aldrig sin ledande plats i världshistorien. Så uppfylldes profetian till Abraham 400 år tidigare att *"det folk vars trälar de blir skall jag också döma"*. 1 Mos 15:14. Egypten – det första drak huvudet – blev det första världsriket som försökte utrota Israel och var direkt influerat i sitt förtryck och barnamördande av Satan själv.

ASSYRIEN – DET ANDRA DRAKHUVUDET

DET ANDRA VÄRLDSVÄLDET SOM FÖRTRYCKTE ISRAEL

Eufratdalen var mänsklighetens vagga och ursprungliga hem. Det blev centrum för tre världsriken, det assyriska, babyloniska och persiska. Men det var det gamla Egypten som blev det första landet som tog herravälde över hela världen och bildade det första världsriket 1600-1200 f Kr. Under den tiden var Israels barn slavar i Egypten. Därefter uppstod följande världsriken:

- Assyrien, 900-607 f Kr
- Babyloien, 606-536 f Kr
- Medien-Persien, 536-330 f Kr

Assyrien förstörde Israels norra rike och förde folket bort i fångenskap. Babylon förstörde Juda rike, förstörde Jerusalem och förde bort folket i en 70-årig fångenskap. Perserkungen Kores återställde Jerusalem och lät judafolket återvända till Israel.

ASSYRIENS FÖRHISTORIA

Hams sonson, Nimrod, grundade Nineve, den blivande huvudstaden i Assyrien. 1 Mos 10:11. Till en början koloniserades landet söderifrån av hamiterna, men det blev semiterna genom Sems son, Assur, som grundade det norra riket i Eufratdalen, Assyrien, långt före Abrahams tid. Assur blev sedermera betraktad som landets fader och tillbads som en gud i det norra riket, liksom Nimrod blev gud-förklarad i det södra riket.

Mellan det norra och det södra riket pågick ständiga konflikter och en ständig tävlan mellan de båda metropolerna Babylon och Nineve när det gällde byggnadskonst, gudsdyrkan, uppfinningar och kultur. Under den första tiden efter floden var det södra riket, Babylonien, helt dominerande med sina många mäktiga städer och dynastier, Kish, Lagash, Erech, Accad, Ur och Babylon. Därefter kom den egyptiska eran 1600-1200 f Kr, då hela Eufratdalen blev underdånigt Egypten.

- **Shalmaneser I**, ca 1300 f Kr. När Egyptens välde försvagades, började Shalmaneser att frigöra Assyrien både från den egyptiska dominansen och från det gamla babyloniska oket och tog efterhand kontroll över hela eufratdalen. Men efter honom gick Assyrien åter tillbaka.

- **Tiglat-pileser I**, 1120-1100 f Kr, gjorde åter Assyrien till ett stort rike, men därefter blev det ännu en nedgångsperiod.

ASSYRIEN BLIR EN STORMAKT

Regerade med grymhet och terror i 300 år. När Assyrien kom till världsherravälde blev det en av de grymmaste och mest fruktade nationer som någonsin funnits. De blev det första land som skaffade sig en reguljär armé och hela nationen blev en väldig krigsmaskin som gick in för att besegra hela världen. Profeten Nahum liknade dem vid ett rasande lejon, som levde på andra nationers blod. För att skapa fruktan och inspirera terror behandlade de sina fiender på det mest bestialiska sätt; skinnade dem levande, stack ut ögonen, drog ut deras tungor och högg av dem deras händer och fötter, näsor och öron. De gjorde stora högar av mänskliga kranium, allt för att skrämma sina motståndare. De hade en pervers njutning av att frossa i grymhet. Hur djupt kan inte människan falla!

På den tiden var alla riken rövarnationer, men assyrierna blev de värsta av dem alla. De byggde upp sitt välstånd på byten från andra nationer. Oändliga rikedomar av guld och silver från hela världen strömmade in till Nineves skattkamarar. Assyriernas politik var även att förflytta de folk som de besegrade, dels för att förstöra deras känsla för nationalism och dels för att skaffa sig slavarbetare. Före förflyttningen dödades alla gamla, sjuka och svaga som inte orkade med den långa marschen. De havande kvinnorna våldtogs och

därefter stack man in svärdet. Bebisar och små barn tog man i fötterna och svängde runt så att huvudena krossades mot klippan inför föräldrarnas åsyn. Endast människor helt behärskade av drakens sataniska makt kunde begå sådana grymheter.

Nineve, huvudstaden i det assyriska imperiet, tävlade med Babylon som låg 50 mil söderut, om att bli världens skönaste och mäktigaste stad. I Stor-Nineve ingick även Kela, ca 3 mil norrut, och Korsabad, 1,6 mil söderut, och formade en triangel där Tigris och dess biflod Khaser möttes. Den inre stadskärnan var ca 50 km lång och 2 km bred, omgiven av väldiga murar, ca 30 m höga och så breda att fyra vagnar kunde köras i bredd runt hela staden, 13 km runtom. Enligt profeten Jonas beskrivning var Nineve tre dagsresor lång och det fanns 120.000 som ej kunde skilja mellan höger och vänster. Uttrycket tolkas av många att gälla barnen, som Herren var särskilt bekymrad för eftersom de skulle få lida oskyldigt om staden omstörtades. Om det fanns så många barn borde hela stadens befolkning uppgå till över en miljon. Nineve var en stark och mäktig stad, en av världens mest befästa och ansågs vara ointagbar. I Stor-Nineve fanns inte mindre än fem murar och tre vallgravar som befästningar runt staden, byggda av tusentals utländska slavar som tagits som krigsfångar.

Efter att assyrierna delvis hade förstört Babylon och Thebe, var Nineve under Assyriens stormaktstid drottningen av alla världens städer. Man hade samlat på sig enorma rikedomar som de tagit som byte från alla de länder som de underkuvat. Med slavarnas hjälp byggde assyrierna vackra tempel och palats. I Assyrien fanns alla de avgudar som fanns i Babylon med dess skamliga Ishtar-dyrkan samt Nineves egen lokala Assur-dyrkan av deras landsfader Assur.

KUNGAR UNDER ASSYRIENS STORMAKTSTID – DERAS STRIDER MED ISRAEL

Assurnasipal II, 885-860 f Kr. En grym och krigslysten härskare som gjorde Assyrien till en militärmakt.

Shalmaneser II, 860-825 f Kr. Han var den förste som kom i strid med Ahab, en av de ogudaktiga kungarna i Israel vars hustru Isebel införde Baals-tillbedjan och dödade Jahwes profeter. I en inskrift av Shalmaneser nämnes Ahab: *"Jag förstörde 2.000 vagnar och 10.000 av Israels kung Ahabs män."* Ahab besegrade honom, men senare fick Jehu betala tributer till Shalmaneser. På en svart obelisk funnen i Kela finns en inskription: *"Jehus tributer: silver, guld, guldkärl, guldkalkar, guldkannor, guldvasar, läder, kungastavar, spjutskaft har jag mottagit."*

Shansi-adad, 825-808 f Kr. **Adad-niari**, 808-783 f Kr, **Shalmaneser III**, 783-771 f Kr. **Assur-dayen**, 771-753 f Kr. **Assur-lush**, 753-747 f Kr. Under denna tid hade Israel flera krig med Syrien, men ej med Assyrien. Profeten Jona blev sänd till Nineve och predikade dom över staden ca 785 f Kr, som dock uppsköts i nära 200 år. En av de saker som de ångrade efter Jonas predikan var just deras lust att besegra andra nationer. Därför var det en frist på några år. Den näst största ruinkullen i Nineve kallas "Junas kulle" (jordhög). Juna var det lokala namnet på Jona.

Tiglat-pileser III, 747-727 f Kr. Hans tillnamn var "Pul". När Pekah var kung i Israel gick han i allians med Syrien för att besegra Juda, sina bröder. Juda kallade på Assyrien för hjälp. Då kom Pul och besegrade både Syrien och Norra Israel, tog med sig många fångar från både norra och östra Israel, den så kallade galilé-fångenskapen 734 f Kr. Vad Jesaja hade profeterat om gick i uppfyllelse.

Shalmaneser IV, 727-722 f Kr. Han besegrade Samaria med dog i striden.

Sargon II, 722-705 f Kr. Under hans tid blev det Norra riket i Israel fullständigt förstört. Kung Hosea i Israel var ålagd att betala skatt till Assyrien, men gick samtidigt i

hemlig allians med Egypten. Assyrierna kom då med en stor här och tillintetgjorde det Norra riket och förde bort hela befolkningen i fångenskap till Assyrien, 721 f Kr, där de fick leva under hårt slavarbete resten av sitt liv. I en inskrift av Sargon: *"I mitt första år tog jag Samarien. Jag tog 27.290 fångar. Folk från andra länder som ej betalt tribut, placerade jag i Samaria."*

Under den tiden var Jesaja, Hosea och Mika profeter i Israel, vilkas profetior om bättring ej hjälpte och därför gick i uppfyllelse. Norra riket varade i 200 år och upphörde sedan för alltid, eftersom de tio stammarna aldrig mer kom tillbaka.

Sanherib, 705-681 f Kr. En av de mest kända av de assyriska kungarna. Han brände Babylon. Han angrep även Juda rike och förstörde 46 mindre städer och tog mer än 200.000 judiska fångar till Assyrien, 722 f Kr. Men vid belägringen av Jerusalem, 701 f Kr, blev han slagen med hela sin här på 185.000 man av en enda Herrens ängel utanför Jerusalem i enlighet med Jesaja profetia till Hiskia. Jes 37.

Esar-haddon, 681-668 f Kr. Återuppbyggde Babylon. Besegrade Egypten. Han blev en av Assyriens största kungar då hans välde blev ett världsimperium.

Assur-banipal, 668-626 f Kr. Han var en kraftfull regent, mycket intresserad av bildning, men mycket grym. Han förstörde den vackra staden Thebe, Egyptens stolthet, 661 f Kr. Han anskaffade den tidens största bibliotek i Nineve genom att kopiera mängder av då ända till 2000 år gamla dokument från tidigare generationer. Vi har honom att tacka för att vi vet så mycket om den allra tidigaste kulturen både före och efter floden.

Assur-etil-ilani, 626-607 f Kr. Han blev attackerad av skyter, meder och babylonier. Det väldiga, men grymma världriket föll 607 f Kr.

ISRAELS PROFETER OCH ASSYRIENS FALL

Det som skiljde Israel från alla länder var deras monoteistiska gudstro och deras dynamiska profeter. De som profeterade om Assyrien var Hosea, Jona, Jesaja, Nahum och Sefanja.

Hosea, verksam 790-697 f Kr. Han var Norra rikets särskilda domsprofet. Hos 5:13-14, 10:6. *"Samarien skall lida vad det har förtjänat genom sin motsträvighet mot sin Gud. Inbyggarna skall falla för svärd, deras späda barn skall bli krossade, och deras havande kvinnor skall man rista upp."* Hos 14:1.

Jona, verksam 790-750 f Kr, Nineves domsprofet. Under tiden Gud uppsköt domen blev Assyrien Israels "tuktomästare" och förstörde det Norra Riket, intog Egypten och brände både Babylon och Thebe.

Jesaja, verksam 745-695 f Kr. Han var endast en ung man när Assyrien krossade det Norra riket och förde bort allt folket, 734 f Kr. Tretton år senare föll även Samaria och resten av Israel fördes bort. Några år senare kom assyrierna även mot Juda, förstörde många städer och tog med sig tusentals fångar. Slutligen 701 f Kr, när Jesaja var gammal, blev assyrierna stoppade framför Jerusalems murar av en Herrens ängel i enlighet med Jesajas profetia. Då fick assyrierna ett sådant nederlag att de aldrig mer vågade sig på Jerusalem. Jesaja levde hela sitt liv under skuggan av världens grymmaste nation och han fick se hela sitt land förstört med undantag av Jerusalem.

Nahum, verksam 663-607 f Kr. Han profeterade i detalj om Nineves fullkomliga förstörelse när det ännu var på höjden av sin makt. Nahums profetia kom som en befrielse för många, ja, från en hel värld under assyriernas förtryck och ropade på mänsklighet och rättvisa. Nahums profetian har kallats "Nineves svanesång".

Sefanja, verksam 639-608 f Kr. Även han förutsade med starka ord och uttryck att Nineve skulle bli en enda ruinhög. *"...Och han skall utsträcka sin hand mot norr och fördärva Assur, han skall göra Nineve till en ödemark, förtorkat såsom en öken."* Sef 2:13.

NINEVES OCH ASSYRIENS UNDERGÅNG

Omkring 20 år efter Nahums profetia kom en här av babylonier och meder och omringade staden Nineve. Då hade scyterna redan besekrat den assyriska hären, som troligen aldrig riktigt repade sig efter ängelns dråpslag mot den utanför Jerusalems murar då 185.000 man gick förlorade. Efter två års belägring inträffade en plötslig höjning av flodens vattenstånd som förstörde en del av befästningarna. Nahum hade profeterat om att flodportarna skulle öppna sig och mederna och babylonierna var inte sena att utnyttja tillfället och den en gång så mäktiga staden med sina många vallgravar och höga murar jämnades med marken och brändes upp.

Förstörelsen var så total av den grymma och blodbesudlade staden, att när Alexander den store, 331 f Kr, kämpade sitt berömda slag vid Arbela nära gamla Nineve, visste han inte att det funnits en stad där under ökensanden. Alla efterlämningar inte bara av Nineve utan av all det assyriska imperiets härlighet hade försvunnit så totalt, att många forskare hade börjat teoretisera om att alla referenserna till detta rike i det förflutna som fanns i Bibeln, endast var en myt, och att i realiteten aldrig något sådant imperium hade existerat.

Det var först genom C.J. Rich, 1820, och Layland, 1845, som ruinerna till Nineve blev lokaliserade som några grushögar, men där man efterhand blottade underbara palats till de assyriska kungarna. En av de mest epokgörande arkeologiska fynden var Assurbanipals enorma bibliotek med ca 100.000 volymer med historieberövning från en tid av 2000 år före Assurbanipal. Detta gamla bibliotek plus tusentals andra inskriptioner har på ett mycket märkligt och vetenskapligt sätt konfirmerat att vad som står i Bibeln är en riktig historieberövning.

BABYLONIEN

DET TREDJE DRAKHUVUDET SOM TRÄDER FRAM

PÅ VÄRLDSHISTORIENS MÖRKA HIMMEL

FÖRHISTORIA. Det gamla Babylonien är världens äldsta rike och grundades direkt efter floden då Noas söner började att bygga upp Babel på slättlandet mellan Eufrats och Tigris utlopp vid Persiska viken. Det gamla Babylonien är civilisationens vagg. Att Bibelns beskrivning av historiens början och utveckling är korrekt har konfirmerats av mängder av arkeologiska fynd i Eufratdalen. Följande epoker kan särskiljas:

1. Floden ca 2400 f Kr. **2. Det gamla Babylonien** utvecklades från stadsriken som bekämpade varandra till ett homogent rike mellan åren 2400 - 2000 f Kr med följande dynastier:

- **Kishdynastin.** Semitiskt rike i norra Babylonien med Kish nära Babels torn som huvudstad.
- **Lagashdynastin.** Ett sumeriskt (hamitiskt) rike i södra Babylonien.
- **Erechdynastin.** En av Nimrods städer i söder.
- **Accaddynastin.** Sargon I, regerade från Elam till Sinai.
- **Urdynastin.** Ur blev vid tiden för Abrahams födelse den ledande staden i världen. De regerade från Persiska viken till Medelhavet.
- **Babylondynastin,** 2000-1600 f Kr. Vid tiden för Abrahams emigration till Kanaan ca 2000 f Kr, blev Babel under Hammurabi den ledande staden och Babylonien blev den dominerande makten i världen, dock utan att bli ett världsrrike.

3. Egypten blir ett världsimperium 1600-1200 f Kr och härskade från Nilen till Eufrat.

4. Babyloniens norra rike, Assyrien, 1200-900 f Kr frigör sig från Egypten och det södra riket under 300 år av ständiga konflikter. **5. Assyrien** blir ett världsimperium, 900-607 f Kr, då det "assyriska lejonet" härjade och förtryckte större delen av världen i 300 år.

DET NYBABYLONISKA VÄRLDSIMPERIET

När babylonerna med hjälp av mederna bröt med det assyriska världsväldet och förstörde Nineve, började en ny tid för babylonerna som oftast kallas för det Nybabyloniska riket. 606-536 f Kr. Omedelbart efter segern över Nineve gjorde de ett fälttåg västerut, förstörde Juda och besegrade Egypten och blev därmed ett världsimperium med följande kungar:

1. Nabopalassar, 625-604 f Kr, var vicekung i Babylon när han kastade av sig det assyriska riket, 625 f Kr, och etablerade ett självständigt Babylon. När hans rike blev starkt nog belägrade han Nineve och med hjälp av medierna och dess härförare Cyaxares, besegrade och förstörde de Nineve så grundligt att det ej var möjligt att bygga upp det igen 607 f Kr. Han son, Nebukadnessar, blev 609 f Kr överbefälhavare för sin faders arméer och 606 f Kr hans medregent.

2. Nebukadnessar, 606-561 f Kr, anses vara en av de mäktigaste härskare som någonsin funnits. Han var det gyllene huvudet på Daniels profetiska bildstod. Han utökade Babylons välde till att omfatta hela den då kända världen. Han arbetade hela sitt liv med att försköna Babel.

Några viktiga årtal i Nebukadnessars regeringstid:

- **606 f Kr** invaderade han länder i väster, besegrade judakungen Joakim och ryckte Israel bort från Egyptens kontroll. Han tog tempelskatter och en del judiska fångar till Babylon, några av dem av kunglig släkt, bland dem Daniel.

- **605 f Kr** krossade han Egyptens makt vid det väldiga slaget vid Karkemis. Profeten Jeremia har profeterat om slaget i Jer kap 46. Jeremia var då en medelålders man mitt uppe i sin profetgärning.

- **597 f Kr** Nebukadnessar slog ner ett nytt uppror i Israel, tog resten av tempel-

skatterna och tog kung Joakim till fånga samt tio tusen judar av den ledande klassen till Babylon, bland dem profeten Hesekiel.

• **586 f Kr** efter nya uppror, lät han intaga Jerusalem, bröt ned dess murar och brände ned det till grunden. Man stack ut ögonen på kung Sidkia, tog 832 fångar till Babylon och efterlämnade endast en liten kvarleva av fattigt folk. Efter segern över judarna besegrade hans armé Tyrus som de behärskade i 13 år, 585-573 f Kr. – Sidkia fördes i kedjor till Babel. Det tog babylonierna ett och ett halvt år att besegra Jerusalem efter belägringens början. Det brändes en månad efter intagandet. Det var judarnas svek med att gå i allians med Egypten som tvingade Nebukadnessar att tillintetgöra Jerusalem. I och med Jerusalems förstörelse avslutades kung Davids rike som varat i 400 år.

• **582 f Kr** invaderade och plundrade Nebukadnessar Moab, Ammon, Edom och Libanon. Dessa folk tillintetgjordes och finns ej mer. Dessa områden är numera befolkade av araber. • **581 f Kr** tog han ytterligare 745 fångar från Juda. Då hade en stor del av de kvarvarande judarna flytt till Egypten inklusive Jeremia, som dock hade varnat för att fly. Jer k43. • **572 f Kr** invaderade och plundrade han Egypten. Den vackra staden Thebe brände han ned. Han kom även till Tapanes, utanför nuvarande Alexandria, där judarna hade slagit sig ned.

Babyloniens imperium varade i 70 år, just så länge som judarnas fångenskap i Babel varade. Av den tiden regerade Nebukadnessar i 45 år fram till sin död 561 f Kr. Daniel blev hans vän och rådgivare. Eftersom Daniel hade ett stort inflytande på honom, lindrades säkert förhållandena för de judiska fångarna. Tre gånger kallar Nebukadnessar Daniels Gud för Gud. Efter Nebukadnessar regerade Evil Merodach 561-560, Nerglissar 559-556, Labash-Marduk 556 f Kr.

3. Nabonidus, 555-536 f Kr. Nabonidus son, Belsassar, var hans medregent de sista åren fram till att Babylonien föll och makten gick över till meder och perser.

– Historiska urkunder av Xenophon, Herodotos och Berossus säger om Babylons fall: ”Kores ändrade Eufrats lopp till en ny fåra och ledda av två desertörer marscherade de på den torra flodbotten in i staden medan babylonierna hade ett dryckesgille med sina gudar.” Framgrävda inskriptioner säger att den persiska armén under mediern Gobryas tog Babylon utan någon strid, dödade kungens son och att Kores anlände senare.

ISRAELS PROFETER OCH BABYLONIEN

Jeremia började sin profetiska verksamhet 626 f Kr med att varna för den kommande förstörelsen. Han hade hjälp av profeterna Habakuk och Sefanja, dock utan resultat. Judarna var trotsiga och fullkomligt hängivna sin Astarte-dyrkan vars tillbedjan medförde omoraliska handlingar.

Israels stora synd var att de övergav Herren, monoteismen, och blev avgudadyrkare. De fortsatte att dyrka de avgudar som kananeerna hade haft och blev utrotade för. Baal var deras främsta gud. Tillbedjan medförde barnaoffer och sodomi. Baals hustru, Astarte (hennes babyloniska namn var Ishtar), var en personifikation av fruktbarhet och sexpassioner. På höga platser i Kanaan har man funnit enorma mängder av bilder och stoder av Astarte med grovt förstörade sexorgan för att egga upp sexuella känslor. Sodomi, tempelprostitution och offrandet av småbarn hade gjort Kanaan till ett slags Sodom och Gomorra i en nationell skala. Religionen föreskrev bland annat att vid en grundläggningssceremoni för ett nytt hus, skulle ett barn muras in levande i grunden för att bringa lycka åt familjen. När arkeologerna har funnit dessa mängder av krukor som innehåller skelett av "bebisar" kan man undra varför inte kananeerna blev utrotade förrän de blev.

Att först det Norra riket, Israel, och sedan även Juda och Jerusalem skulle falla för dessa avgudar och överge Herren, var deras stora nationella synd och tragedi som med-

förde Herrens straffdom. Mot denna bakgrund kan man förstå varför Jerusalem blev förstört och varför folket måste gå i fångenskap.

JEREMIA FICK BEVITTA JERUSALEMS TOTALA FÖRSTÖRELSE

- 606 f Kr blev Jerusalem delvis förstört vid Nebukadnessars attack i Joakims 4:e regeringsår.
- 597 f Kr blev Jerusalem ytterligare förstört. Kung Joakim blev fånge.
- 586 f Kr blev Jerusalem slutligen nedbränt och övergivet. Judafolket fördes i fångenskap till Babylon, 19 år efter första attacken.

Jeremia profeterade och grät. han vädjade och hotade, led och stred med ordets vapen i fyrtio fruktansvärda år, dock förgäves. Domen blev ofrånkomlig. Men mitt i allt elände fanns det dock ett hoppets budskap. Liksom norra Israel hade förts bort i fångenskap, så skulle också ske med Juda. Jerusalem skulle bli en ruinhög, men fångenskapen för Juda skulle endast vara i sjuttio år och Jerusalem skulle åter uppstå ur askan.

Denne märklige profet kunde förutsäga det exakta årtalet för fångenskapen i Babel, Jer 25:11-14, 29:10, vilket innebar en enorm tröst för de judiska fångarna vid Eufrats stränder. Men eftersom Jeremia så exakt kunde proklamera fiendens segrar, så blev han behandlad som en förrädare av en del av sina egna. Enligt judisk tradition fanns Jeremias grotta i huvudskallekullen vid Golgata. Därifrån kunde han se Jerusalems ruiner och minnas dess forna härlighet. Jeremia grät över Jerusalems förstörelse och skrev en särskild klagosång, kallad klagovisorna. Jerusalem var mycket skönt belägen på en höjd omgiven av vackra cypressbeklädda berg och ansågs även på den tiden vara den vackraste staden i världen kallad "*Den fullkomliga skönheten*", även vid jämförelse med Babylon, Nineve, Thebe och Memfis vilka alla var byggda på flodbankar.

Nebukadnessar utsåg Gedalja som regent i Juda, som dock blev dödad efter tre månader. De kvarvarande judarna fruktade hämnd och trots Jeremias varningar flydde de till Egypten, tre månader efter Jerusalems förstörelse. De slog sig ned i Tapanhes. Jer 43:8-13. Men Nebukadnessar kom även till Egypten och intog hela Egyptens land, 568 f Kr, i enlighet med Jeremias profetior vilket även Nebukadnessars krönikor bekräftar. Han kom även till Tapanes och straffade judarna. Det gick inte att gömma sig för Guds dom som drabbade alla dem som tillbett himmelens drottning, Astarte.

DANIEL DEN HEBREISKE STATSMANNEN OCH PROFETEN I BABEL

Daniel var endast en ung man när han fick följa med i den första gruppen fångar till Babel. Daniel var av kunglig släkt och hans uppträdande var därefter. Med sin begåvning, ödmjukhet och vishet samt hängivna gudsfruktan - en man med en övermåttan hög ande, Dan 6:3, - blev han Guds representant i det politiska centrum i Babel där han under hela den babyloniska eran hade ett enormt stort inflytande. Såväl genom flera mirakel som genom sin gudomliga tolkning av kungens drömmar, blev han och hans tre judiska vänner och trosfränder de, som fick visa både Nebukadnessar och dennes efterföljande regenter med alla sina satraper vem det var, som verkligen var Gud.

Tre gånger fick Nebukadnessar bekänna inför hela världen att det var Israels Gud som var den verkliga Guden:

- Vid tolkningen av Nebukadnessars dröm om bildstoden med de fyra världsriken från Daniels tid och framåt: Babylonien, Persien, Grekland och Romarriket. Efter det sade kungen till Daniel: "*I sanning, er Gud är en Gud över andra gudar...*"

• Nebukadnessar satte upp en bildstod av sig själv för tillbedjan. Daniels vänner som vägrade att falla ned och tillbedja blev kastade i den brinnande ugnen där Gudasonen uppenbarade sig. Deras tro blev hedrad, och undret med att de helt oskadda kunde genomleva den heta ugnen, blev ett vittnesbörd om Israels Gud över hela världen, Dan 3:29, "*Ty ingen Gud finns, som så kan hjälpa som denna*".

- Daniel tolkade Nebukadnessars dröm om att det avhuggna trädet gällde kungen själv och att han på grund av högmod skulle bli sinnessjuk i ”*sju tider*”. Efter sitt tillfrisknande prisade och upphöjde Nebukadnessar himmelens konung, Israels Gud. Daniel överlevde det babyloniska riket och fick se dess fall och hur Medien-Persien blev det nya världsimperiet, helt i enlighet med de profetior han fått av Herren i sina syner.

HESEKIEL – DE FÅNGNAS PROFET

Hesekiel var liksom Daniel en profet i fångenskap. Han kom till Babylon med det andra fångståget, 597 f Kr, nio år efter Daniel och elva år före Jerusalems förstörelse. Fångenskapens etapper:

Den assyriska fångenskapen av de 10 stammarna:

- 734 f Kr, tog Galliléen och östra Israel av Tiglat-Pileser.
- 721 f Kr, tog Samarien och resten av Israel genom Sargon.
- 701 f Kr, blev 200 000 av invånarna i Judeen bortförda av Sennacherib.

Den babyloniska fångenskapen av Juda och halva Benjamins stam genom Nebukadnessar:

- 606 f Kr blev en del fångar tagna till Babel, bland dem Daniel.
- 597 f Kr tog han 10 000 fångar inklusive kung Jekonia och profeten Hesekiel.
- 586 f Kr blev Jerusalem nedbränt. Kung Sidkia blev förd i bojor till Babylon plus 832 andra.
- 581 f Kr tog babylonierna ytterligare 745 fångar.
- 572 f Kr invaderade han Egypten inklusive Tapanes, dit en del kvarlämnade judar hade flytt.

JUDARNAS OMVÄNDELSE FRÅN AVGUDERI

Om Daniel var profet bland de hedniska, avgudadyrkande och världsliga maktavarna, så var Hesekiel de fångna judarnas profet. Han predikade bättring och omvändelse liksom Jeremia gjorde i Juda, men han hade också ett tröstens och hoppets budskap. Jerusalem skulle byggas upp igen och templet i Jerusalem skulle bli en härlighetens boning framför alla andra.

Flera av Hesekiels visioner synes gälla ändens tid och det kommande messiasriket och har flera likheter med Uppenbarelseboken: kerubimer (Hes k1, Upp k4), att äta bokrullen (Hes k3, Upp k10), Gog och Magog (Hes k38, Upp 20), det nya Jerusalem (Hes k40-48, Upp k21), livets flod (Hes k47, Upp k22). Huvudtemat i Hesekiels profetior är ”*Ni skall erfara att jag är Herren*”, och förekommer 62 gånger i boken. Genom straffet som Israel fick för sitt djupa avfall kom de äntligen till förstånd och insåg att det var **Herren som var Gud**. Fram till fångenskapen hade de varit månggudadyrkare, men även om de därefter felade i många avseenden, så avföll de aldrig mera till avguderi.

BIBLISKA SYMBOLER PÅ BABYLONIEN

- **Det gyllene huvudet** i den dröm-bildstod om de fyra världsriken; Babylon, Persien, Grekland och Rom.

- **Babylonien är symboliserad som en stor örn**, en rovfågel, i såväl Jeremias som Hesekiels profetior. Jer 48:40, 49:42, Hes 17:8, Hab 1:6-8.

- **Som ett lejon med ett par örnvingar** i Daniels syn om de fyra vilddjuren, Dan 7:4.

- **Lejon**: En stark konung.

- **Örnvingar**: Var snabb som en rovfågel i sin erövring av hela världen.

- **Örnvingarna rycktes bort**: Nebukadnessar blev sinnessjuk.

- **Restes upp från jorden**: Hade krälat på alla fyra under tiden han var sinnessjuk, men blev återställd.

- **Fick ett mänskligt hjärta**: Blev ödmjuk och gav Gud äran.

DET PERSISKA VÄRLDSVÄLDET

DET FJÄRDE DRAKHUVUDET

Det fjärde drakhuvudet kallas även för det Medien-Persiska riket eftersom mederna var med om att störta Babylonien och hade en regeringspost i inledningsskedet. Men eftersom det var först i och med att perserkungen Kores fick makten som riket utvecklades till ett världsvälde, är uttrycket ”det persiska imperiet” det mest adekvata.

Landet Persien, det nuvarande Iran, är en bergig högplatå öster om Eufrat-Tigrisdalen. Dess huvudstäder var omväxlande Persepolis och Susa. Flera kungar hade Babylon som sitt högkvarter. Av de världsvälden som hitinills varit, blev det persiska det största med en utsträckning ända från Indien i öster och till Grekland i väster samt till Egypten i söder. Imperiet varade i ca 200 år från 536-331 f Kr.

PERSERVÄLDETS HISTORIA

”Och Darejaves av Medien mottog riket, när han var 62 år gammal.” Dan 5:31.

Allians mellan Medien och Persien. Persien och Medien gick i förbund med varandra för att besegra Babylonien. När persiens kung Kores (*eng Cyrus*) var upptagen med krig i norr och väster, kom en armé av perser och medier under ledning av en medier, en härförare vid namn Gobryas, och intog Babylon utan någon strid, 538 f Kr.

Förklaringar till namnet Darejaves. I Daniel 5:31 står det att Darejaves mottog riket. Hans namn står inte nämnt på några inskriptioner. Det finns flera förklaringar:

- Att den mediske härföraren Gobryas, som intog Babel i kung Kores frånvaro, fick ett nytt namn när han blev vice-regent till dess Kores kunde ta över. Det var vanligt att man fick nya namn. Daniel hade även namnet Beltesassar.
- Historikern Josefus säger att Darejaves var son till Astyages. Han var Kores mediske svärfar med namnet Cyaxares, men som vice-president fick han det nya babyloniska namnet Darejaves.
- En förklaring är att namnet Darejaves endast skulle betyda uppehållare det vill säga han var vice-regent för Kores. – Josefus säger vidare att Darejaves tog med sig Daniel till Medien och upphöjde honom till ledare över alla regeringstjänstemän och anförtrorde honom allt av vikt i riket (Josefus, bok X, kap 11). Enligt Dan 6:2 blev Daniel en av de tre furstarna i hela riket.

PERSERVÄLDET HAR FÖLJANDE REGENER

- **Darejaves** (*eng Darius*), 538-536 f Kr. Daniel hade profeterat om mediernas seger: *”Ditt rike skall bli styckat och givet åt meder och perser.” Dan 5:28.* Mederna härskade troligen endast i två år, sedan tog perserna över genom Kores.

- **Kores** (*eng Cyrus*), 536-529 f Kr. Hans armé av perser var med och intog Babel 538 f Kr. Han gjorde Persien till ett världsrrike. Efter segern proklamerade han genast judarnas frihet att återvända. Redan samma år återvände Serubbabel med 42.360 judar.

Persien – ett världsrrike genom Kores. Medien blev aldrig ett världsrrike. Även om dess ledare och dess armé spelade en stor roll vid besegrandet av det babyloniska världsväldet, var det först när Kores blev regent som ett nytt världsvälde bildades – det persiska. – Kores var en ovanligt nobel och rättsinnig härskare. Det är om honom som Jesaja hade profeterat och nämner vid namn ca 200 år tidigare och kallar för Herrens herde och Herrens smorde.

Det finns flera traditioner om Kores härkomst. En av dem säger att han var kung Astyages son med den judiska drottningen Ester. Astyages skulle i så fall vara ett annat namn för Ahasverus i Esters bok. – Kores politik var motsatsen till assyriernas och babyloniernas. Han befriade folken från deras gissel och lät de fångar, som ville, återvända

till sina länder. Även de persiska kungarna efter Kores var mer mänskliga än de tidigare världsrikenas regenter.

• **Cambyes**, 529-522 f Kr. Han är troligen den "Artasasta" omtalad i Esra 4:7,11,23, som stoppade återuppbyggnaden av templet i Jerusalem. • **Darejaves I** (eng *Darius, Hystaspes*) 521-485 f Kr. Han befallde färdigställandet av templet, Esra 6. Hans bedrifter graverades in på "Behistun-klippan". • **Xerxes** (*Ahasveros*), 485-465 f Kr. Han var känd för sina krig med Grekland. Hans fru var en judisk skönhetsdrottning Ester. Hans regeringschef var en jude vid namn Mordekai. • **Artaxerxes I** (*Longimanus*), 465-425 f Kr. Han gav Nehemja tillstånd att bygga upp Jerusalems murar. • **Xerxes II**, 424 f Kr. • **Darius II** (*Nothius*) 423-405 f Kr. • **Artaxerxes II** (*Mnemon*) 405-358 f Kr. • **Artaxerxes III** (*Ochus*) 358-338 f Kr. • **Arses**, 338-335 f Kr. • **Darius III** (*Codomanus*), 335-331 f Kr. Han besegrades av Alexander den store i det berömda slaget vid Arbela nära Nineve, 331 f Kr. Det blev det persiska väldets undergång och världsmakten övergick från Asien till Grekland i Europa.

ISRAELS PROFETER OCH PERSERVÄLDET

Jesaja, verksam 745-695 f Kr. Jesaja framförde en av Bibelns märkligaste profetior om perserkungen Kores, nämner honom vid namn ca 200 år innan han uppträder som perserväldets grundare. Långt innan templet i Jerusalem blev förstört av Nebukadnessar, profeterar Jesaja om att Kores skall ge order om att bygga upp templet och staden Jerusalem: "Jag är den som säger om Kores: Han är min herde, han skall fullborda all min vilja, och hans skall säga om Jerusalem: Det skall bli uppbyggt, och till templet: Din grund skall åter bli lagd." *Jes 44:28, 45:1-3.*

Profetian har blivit anledningen till att bibelkritikerna velat stycka Jesajas bok och menar att den skrivits långt senare eftersom man menar att det var omöjligt för Jesaja att nämna Kores vid namn mer än 200 år innan han var född. – *Vad som är omöjligt för människor, är möjligt för Gud*, sade Jesus.

Jeremia hade profeterat om att fångenskapen skulle vara i 70 år. År 606 f Kr togs de första fångarna från Jerusalem, bland dem var även Daniel, och 536 f Kr, 70 år senare, kom Kores befrielsedekret och det första återtåget med ca 50.000 judar under Serubbabels ledning kunde lämna Babylon samma år.

Daniel. När mederna besegrade babylonierna och intog Babylon, blev juden Daniel trots att han var över 90 år gammal genast insatt som en av de tre ledarna i landet. När Kores två år senare tog över efter mederna och bildade perserväldet, var Daniel fortfarande kvar. Dan 10:1. Det är mycket troligt att Daniel visade Kores både Jesajas och Jeremias profetior om Kores själv, vilket säkerligen bidrog till Kores höga uppfattning om judarna.

Judarna återkom i tre grupper

Profeter under restaureringen av Israel, återuppbyggandet av templet och av Jerusalems murar:

• **536 f Kr. Serubbabel** med 42.360 judar, 7.337 tjänare, 200 sångare, 736 hästar, 245 mulor, 435 kameler, 6.720 åsnor och 5.400 guld- och silverkärl. Templet blev återuppbyggt.

• **457 f Kr. Esra** med 1.754 män, 100 talenter guld, 750 talenter silver. Det är ej angivet om även kvinnor och barn följde med på resan som tog fyra månader.

• **444 f Kr. Nehemja.** På Artaxerxes befallning återvände Nehemja under arméeskort för att bygga upp Jerusalems murar och för att befästa staden på persiska statens bekostnad.

FÖRSTA PERIODEN – DE FÖRSTA JUDARNA ÅTERVÄNDER

Återuppbyggnaden av templet. Återuppbyggnaden leddes av Serubbabel med Josua som överstepräst, understödda av profeterna Haggai och Sakarja.

Haggai och Sakarja, profeterade under tiden 520-516 f Kr. Haggai var en äldre man

och var troligen en av de återvändande fångarna, medan Sakarja var en ung profet och sonson till Iddo, som hade återvänt till Jerusalem 16 år tidigare. Neh 12:4,16.

Efter återkomsten 536 f Kr, byggde de återkomna judarna först ett altare och offrade i sjunde månaden. Nästa år i andra månaden började man att bygga ett nytt tempel, men arbetet blir avbrutet av kung Artasasta på grund av förtal av de inflyttade folken, ända till 520 f Kr, då Haggai profeterar om återuppbyggnaden av templet: "Är då tiden kommen för er att själva bo i panelade hus, medan detta hus ligger öde?" Hag 1:4. Redan samma år får profeten Sakarja sin första profetia och sedan profeterar de omväxlande under fyra års tid och understödde Serubbabel och översteprästen Josua i arbetet med tempelbygget som blev färdigt 516 f Kr. Året därpå hade man en glädjefull påskhögtid i det nya templet.

Serubbabel, ledaren för hela den återvändande kvarlevan, var sonson till kung Sidkia, som hade blivit förd till fångenskapen i Babylon i kedjor med utstuckna ögon. Sakarja profeterade: "Vilket du än må vara, du stora berg som reser dig mot Serubbabel, så skall du ändå förvandlas till jämn mark. Ty han skall få föra fram slutstenen under jubelrop: 'Nåd, nåd må vila över den!'" Sak 4:7.

ANDRA PERIODEN AV ISRAELS ÅTERSTÄLLELSE

Endast en minoritet av judarna återvände. Andra perioden för Israels återställelse omfattar tiden med Ester och förföljelsen av de kvarvarande judarna. Det var endast en mindre del av folket som återvände till Israel. Enligt kung Davids räkning av folket fanns det på hans tid i Israel 1.100.000 svärdbeväpnade män, och i Juda 470.000 svärdbeväpnade män. 1 Krön 21:5-6. I den räkningen var ej Levi och Benjamins stammar inräknade. Det skulle innebära en befolkning på bortåt sju miljoner människor i hela landet. Vid tiden för fångenskapen hade säkerligen befolkningen minskat avsevärt genom rikets delning och de många krigen, men det rörde sig fortfarande om ett stort folk.

Hela det norra riket, de tio stammarna och halva Benjamins stam gick i den assyriska fångenskapen. Antalet är ej angivet men det rörde sig förmodligen om flera miljoner människor. Därefter blev ytterligare 200.000 av Juda stam förda i den assyriska fångenskapen av Sanherib, 701 f Kr. Det var i stort sett endast Jerusalem kvar när det blev intaget av Nebukadnessar och invånarna i fyra omgångar fick gå i den babyloniska fångenskapen. Antalet i det första fångtåget där Daniel var med är ej angivet. I det andra tåget var det ca tio tusen av de ledande bland folket, 2 Kon 24:14-16, i det tredje tåget ytterligare 832 fångar, 2 Kon 25, samt slutligen i det fjärde fångtåget 745 fångar.

Av alla dessa fångar återvände endast 49.897 i det första återtåget, 1.754 män i det andra och en eskorttrupp tillsammans med Nehemja i det tredje återtåget. Antalet av dem som är uppgivna i Esra k2 från första återtåget blir endast ca 39.000. Man tror att Esra endast skrev upp dem, som var från Juda stam och att de andra är de, som återvände från de andra stammarna. Termen "hela Israel", är använd i Esra 2:70; 6:17; 8:35, och i Hes 10:25 nämns "det övriga Israel". Efraim och Manasse är omnämnda bland de återkomna i 1 Krön 9:3. – Jesus talar om Israels tolv stammar i Luk 22:30.

Om några få representanter för de elva norra stammarna återvände med Juda, så återvände dock aldrig huvudparten av de miljoner israeliter som gick i den assyriska fångenskapen. Forskare tror att när det assyriska våldet gick under så flydde de flesta av israeliterna norrut och spriddes sedan vidare till Ryssland och Europa, där det ännu idag finns israeliter som säger sig tillhöra någon av de "förlorade" elva stammarna.

Av de ca 220.000 av Juda stam som gick i den babyloniska fångenskapen, återvände endast ca 40-50.000. Om man beräknar att antalet judar minst fördubblades under den 70-åriga fångenskapen, så rörde det sig om bortåt en halv miljon judar som blev kvar i Babel. De båda profeterna Daniel och Hesekiel återvände ej heller till Jerusalem. Däremot fanns

det några, som varit med om hela fångenskapen och återvänt, ty en del av de äldre grät när de såg det nya oansenliga templet och mindes Salomos övermåttan härliga tempel – en av världens vackraste byggnader.

DROTTNING ESTER RÄDDAR JUDARNA FRÅN UTROTNING

Under Xerxes (Ahasveros) 485-465 f Kr, var det nära att inte bara judarna i Babylon utan även på andra platser i hela det persiska väldet, hade blivit utrotade på grund av att en av Xerxes närmaste män, Haman, fick tillåtelse att använda Xerxes sigill för att underteckna ett dekret om judarnas utrotning. Judarna hade då en mycket framstående ställning i Persien. Xerxes närmaste man, hans premiärminister, var juden Mordokai. Men en av Xerxes andra höga ministrar, Haman, hatade judarna och retade sig på att Mordokai inte bugade sig för honom. Genom övertalning fick han Xerxes sigill med vilket han kunde utropa kungliga dekret, som ej kunde återtagas. Hamans ödesdigra påbud var att alla judar i hela riket skulle utrotas vilket proklamerades för en viss dag i hela perserriket från Indien till Etiopien.

Judarna räddades genom den lyckliga omständigheten att Xerxes hade en judisk skönhet som sin fru, drottning Ester, som med fara för sitt eget liv begärde nåd för sitt eget folk, som därmed räddades. Eftersom ett kungligt dekret ej kunde återtagas fick drottning Ester kungen Xerxes att utfärda ett nytt dekret genom vilket alla judar hade rätt att försvara sig på den dag de skulle utrotas, vilket de gjorde på ett så effektivt sätt, att det blev judarnas fiender som led den största skadan. Haman blev själv upphängd på den påle som han anskaffat för Mordokais avrättning.

TREDJE PERIODEN – ISRAELS NATIONELLA OCH ANDLIGA UPPRÄTTELSE

Esra, verksam 457-432 f Kr. Prästen Esra var ledaren för det andra uttåget från Babel, 457 f Kr, med 1.754 män, 100 talenter guld och 750 talanter silver. Det står inget om att kvinnor och barn var med i uttåget. Hemvandringen tog fyra månader. Kung Artasasta, Esters styvson, hjälpte Esra på allt sätt och utrustade honom och hans följeslagare för resan. De fick även taga med sig guld- och silverkärl till Guds boning i Jerusalem samt även göra inköp med medel från kungens skattkammare. Esra k7.

Genom Esra återställdes judarnas andliga och nationella liv i Israel. Esra var en skriftlärare som undervisade folket i lagen. Han var även historieskrivare, och traditionen säger att han har skrivit Krönikeböckerna såväl som Esra-boken.

Nehemja är den siste i raden av fångenskapens stora profeter. Han var kung Artaxerxes servitör, vilket betydde att han var en av kungen närmaste och mest betrodda män. Han fick inte endast tillstånd, utan ett direkt kungligt dekret, att åter bygga upp Jerusalems nedbrutna murar. Artaxerxes (465-425) var son till Xerxes och var drottning Esters styvson. Förmodligen levde drottning Ester ännu och kunde genom sitt inflytande påverka Xerxes så att både Esra och Nehemja fick återvända till Jerusalem med understöd av kungens egen skattkammare.

När Nehemja återvände 444 f Kr, fick han med sig en eskort, som beskyddade honom på vägen, och han kom som en kunglig representant med stor myndighet och fullmakt att återställa Jerusalem som en befäst stad. Detta skedde på endast 52 dagar och trots de fientliga grannarnas många försök att sabotera arbetet blev Jerusalems murar återställda 142 år efter deras förstörelse, 586 f Kr. Nehemja blev kungens regent i Israel och enligt Josefus fick han hög ålder och regerade i Juda till sin död.

DET GREKISKA IMPERIET

DET FEMTE DRAKHUVUDET

Det grekiska imperiet (331-167 f Kr) är det femte drakhuvudet på den världspolitiska scenen. Det förtryckte Israel från och till under 250 år och Israel var nära att utrotas av Antiokos Epifanes. Hitintills har världsrikena varit i Afrika och Asien genom ättlingar av Ham och Sem, men nu flyttas världsmakten till Europa som består av avkomlingar till Noas tredje son, Jafet.

Grekland – den antika världens kulturcentrum. Grekland är till både yta och folkmängd ett förhållandevis litet land, men få länder har utövat ett så enormt inflytande genom sin höga kultur, superba konst och arkitektur, som Grekland. Både före och länge efter Greklands politiska storhetstid såsom världsimperium, var det centrum för världssintelligentian och var den antika konstens och kulturens högborg. Det grekiska språket hör till världens mest uttrycksfulla, innehållsrika och nyansrika språk. Vissa verbformer har ända upp till arton böjningsformer, vilket medförde att diktkonsten har nått en av sina höjdpunkter i den klassiska, grekiska poesin och litteraturen.

PROFETISKA SYMBOLER FÖR DET GREKISKA VÄRLDSVÄLDET

Under den grekiska eran har vi inga profetröster från Israel. De tystnade i och med den siste profeten Malaki ca 400-450 f Kr. Men i Daniels profetiska syner har vi tre symboler för det grekiska världsväldet som han såg ca 200 år innan det förverkligades.

1. Bildstoden med de fyra världsrikena: I bildstoden är Grekland det tredje riket, framställt som buken och höfterna av koppar. Dan 2:32, 35, 39.

2. De fyra vilddjuren. I Daniels syn om de fyra vilddjuren blir Grekland det tredje vildjuret - en leopard med fyra fågelvingar och fyra huvuden. Leoparden är ett av världens snabbaste djur (geoparden är det snabbaste) och liksom fågelvingarna symboliserar det snabbheten i Alexanders seger över perserväldet. De fyra huvudena (kungar) symboliserar uppdelningen av det grekiska väldet i fyra riken efter Alexanders död.

3. Väduren och bocken. Daniels syn är uttydd i Dan 8:20-25, där väduren framför floden Eufrat med de två hornen betydde en allians mellan Medien och Persien (Dan 8:20), där ett litet horn (Darajeves från Medien) sköt upp först och ett större horn (Kores från Persien) kom upp senare. De stötte västerut, norrut och söderut och ingen kunde stå emot dem. Hornen intog Babylonien, Lydien och Egypten. Bocken med det stora hornet (Alexander den Store) kom västerifrån, och det står att landet hette Javan, (= Grekland). Med stor vrede slog det ned väduren (Persien) och trampade på den.

• Att bocken inte rörde vid jorden vid sin framfart, visar med vilken snabbhet Alexander besegrade perserna. Efter tretton år låg hela världen för hans fötter. • Att bocken sprang emot väduren i väldig vrede (*hebr mazar* = att bli bitter), visar vilket hat grekerna hade till perserna för Xerxes invasion av Hellas (480-479 f K) 144 år tidigare. • Att det stora hornet brast sönder, talar om Alexanders plötsliga död vid 33 års ålder. • De fyra hornen, som sköt upp efter det stora hornet, symboliserar delningen av Alexanders imperium mellan hans fyra generaler efter hans död. • Det lilla hornet som sköt upp från ett av de fyra hornen och växte ofantligt söderut, österut och åt det "*härliga landet*" (Israel) till, Dan 8:9, är en profetia om Antikrist i ändens tid, Dan 8:17,19. Den profetian har en förelöpande men ofullständig uppfyllelse i Antiokos Epifanes (dubbelreferensprofetia). * Getabocken var en nationell symbol för Grekland. En av Greklands första kungar, Caranus, var rådd av ett orakel att ha getter som "*leddjur*" när han tillsammans med många greker sökte nya boplatser i Makedonien. De följde en gethjurd, som flydde för en storm, till Edessa och byggde där ett högkvarter för sitt rike och kallade platsen för Aegea, getstaden (*från gr aigos* = get).

Caranus hade getabocken som ett emblem på sina flaggor. Aegea blev begravningsplatsen för de makedoniska kungarna. Alexander den Store gav sin son namnet Alexander Aegos – Alexander Geten.

GREKLANDS HISTORIA

Grekländs historia kan spåras tillbaka till 1200 f Kr. Grekländs store diktare Homer, som bland annat beskriver det berömda trojanska kriget, var samtida med David och Salomo ca 1000 f Kr. Den första olympiaden hölls 776 f Kr. Från den tiden har man en autentisk grekisk historia med bildandet av den hellenistiska staten som varade 776-500 f Kr. Från 500 f Kr utkämpades de persiska krigen med de berömda slagen: Maraton 490, Thermopylae och Salamis 480 f Kr.

Den persiske kungen Darius I var den förste som invaderade Grekland. Han besegrade Thrace och kom så långt västerut som till Strymon-floden och lade det till det persiska väldet. Detta medförde en kamp på liv och död mellan greker och perser och blev samtidigt en kamp mellan två stora kulturer som blev en kris i världshistorien.

Persien var en frukt av den gamla orientaliska kulturen med rötter från Babylon och Egypten, och var så djupt rotat i gamla traditioner att någon vidare utveckling för en bättre civilisation ej var tänkbar. Grekerna däremot var ett friskt och ungdomligt folk med nya idéer inom filosofi, litteratur, konst och individens rätt till politisk självbestämmande med folkvalda församlingar i skarp kontrast till österns diktaturstater. Om perserna hade ödelagt Grekland skulle den västerländska civilisationen förmodligen gått under eller blivit tillbakasatt i århundranden. Men vid slaget vid Marathon, 490 f Kr, vann grekerna en avgörande seger över Darius I. Även Xerxes I blev besegrad av grekerna vid hans invasion 480-479 f Kr. Sedan pågick striderna från och till i 150 år under vilken tid grekerna utvecklades enormt både kulturellt och nationellt och blev förenade till en nation under Filip av Makedonien 337 f Kr.

Under Perikles, 465-429, och Sokrates, 469-399, som var samtida med Esra och Nehemja, hade den grekiska kulturen ett enormt uppsving med ett påbörjande inflytande över hela den då kända civilisationen. Den grekiska filosofin, vetenskapen, diktkonsten, arkitekturen och konsten blev en klass högre än vad världen hitintills hade skådat. Städerna Hellas, Korint och Aten blev för lång tid världens centrum för bildning. Där finner vi sådana storheter som Demosthenes, Platon, Aristoteles, Cicero med flera och med säte för den antika världens största universitet. I Hellas uppstår också några av världens största matematiker såsom Euklides, Pytagoras och Arkimedes.

Alexander den Store, 336-323 f Kr. Grekland hade varit en fri nation fram till att Xerxes erövrade Makedonien 490-480. Grekernas nederlag med förlust av Makedonien var oerhört förödmjukande för den stolta idrottsnationen med sina många kämpagestalter. Hämnings dag var länge förberedd i folksjälén och fick sitt utlopp i den unge Alexander som vid endast 20 års ålder fick kommandot över den grekiska armén, 336 f Kr. Alexanders fader, Filip av Makedonien, planerade länge invasionen av Persien som förverkligades när hans son Alexander kom till tronen i såväl Grekland som i Makedonien. Med sin elithär av endast 35.000 vältränade kämpar svepte Alexander fram som en meteor över hela det persiska imperiet från Egypten till Indien. Efter endast fem år låg hela det persiska väldet i spillror för hans fötter 331 f Kr, trots att perserna hade flera hundra tusen soldater och därtill en mäktig flotta av krigsskepp.

Alexander invaderade även Palestina, 332 f Kr, men han visade stor välvilja mot judarna och sparade Jerusalem från ödeläggelse. Alexander etablerade grekiska städer i alla de intagna områdena med lärdomssäten för grekisk kultur och det grekiska språket. En av de mest kända nya städerna var Alexandria i Egypten där han gav särskilda rättigheter till de judar som ville bosätta sig där. Det blev ett stort centrum för judendomen, där bland

annat Gamla testamentet översattes från hebreiska till grekiska av 70 judiska lärde, den så kallade septuagintaöversättningen.

Alexander var ett snille i härförarkonst och en ledartyp med extraordinär auktoritet. Men han var samtidigt en mycket grym herre, som inte drog sig för att döda sin egen köttslige broder och vapendragare när denne inte underordnade sig honom. Han hade planer på att göra det gamla Babylon till centrum för sitt världsimperium, men planerna grusades då han dog nära Babylon i en vanlig febersjukdom 323 f Kr vid endast 33 års ålder.

De fyra generalernas rike.

Efter Alexanders död var hans fem generaler överens om att de skulle enbart vara regenter över var sin del av imperiet till dess Alexanders son med Roxane, Alexander Aegus, blev gammal nog för att ta över imperiet. Men i själva verket ville alla generalerna bli kungar, var och en över sin provins. År 311 f Kr mördades Aegus och hans moder Roxane och inom 15 år var hela Alexanders familj alla mördade. En av Alexanders mest dugliga generaler, Antigonos, använde Syrien som en bas för att erövra imperiet för sig själv. År 301 blev han besegrad och dödad av de andra fyra generalerna som sedan delade riket i fyra delar.

• Hellas: Grekland och Makedonien. General Cassander. • Mindre Asien och norra riket. General Lysimachos. • Syrien och de östra delarna. General Seleukos. • Egypten. General Ptolemaios.

Det grekiska imperiet försvagades mycket genom denna delning och genom de inbördes striderna som fortsatte, särskilt mellan regenterna i Syrien (Seleukids) och Egypten (Ptolemais). De inbördes striderna till trots fanns det grekiska regenter över hela imperiet fram till 167 f Kr, då romarna besegrade dem. Den grekiska eran blev en tid av stora kulturella framsteg genom spridningen av den grekiska bildningen och genom att det grekiska språket blev ett gemensamt språk i större delen av den civiliserade världen.

Striderna mellan Seleukiderriket (nordlandet, Syrien) och Ptolemeerriket (sydlandet, Egypten). Israel kom först under Seleukos i Syrien, men blev sedan annekterat av Ptolemaios i Egypten 301 f Kr och förblev under Egyptens kontroll fram till 198 f Kr, då Antiokos den store återerövrade Israel.

Det gjordes verkliga försök att försona rivaliteten mellan seleukiderna och ptolemaioserna utan att lyckas. Världshistorien under den grekiska eran med de många striderna mellan Nordlandet Syrien och Sydlandet Egypten är beskrivet i Daniels profetior i det 11 kapitlet. Från vers 21-34 finns en profetia om Antiokos Epifanes, som har flera likheter med den kommande Antikrist. Från vers 35 finns en ny avdelning i profetian, som därefter enbart handlar om Antikrist i ändens tid, Dan 11: 35-40. Att Daniels profetia om Antikrist ej har fått sin slutliga uppfyllelse i Antiokos Epifanes, bevisas av att Jesus i sitt tal om ändens tid refererar till Danielsboken med syftning på en Antikrist i ändens tid.

Antiokos Epifanes IV, 175-163 f Kr. Israel kom gång på gång i konfliktzonen mellan "Seleukids" i nordlandet Syrien och "Ptolemais" i sydlandet Egypten. En av de många grekiska "seleukids" regenterna i Syrien var Antiokos Epifanes, som räknas som en av förelöparna till Antikrist i ändens tid.

Antiokos Epifanes besegrade Egypten och tog en ptolemaioskung till fånga och lät sig själv krönas som kung över Egypten, 171-167 f Kr, och återvände till Antiokia med ett stort byte från Egypten. När han vid sin andra invasion av Egypten var endast elva mil från Alexandria, blev han hindrad av romarna (skeppen från Kittim, Dan 11:30), som begärde att han upphörde med sitt krig emot Egypten. Då Antiokos svarade med att han skulle rådgöra med sina vänner, drog romarna en cirkel runt honom och begärde att han gav sitt svar innan han gick ut ur cirkeln. Han hade inget annat val än att gå med på romarnas krav.

Epifanes försök att utrota judarna och judendomen. Då Antiokos nu förlorat Egypten

ten, styrde han i vilt raseri sin armé mot judarna. Jason, som han hade av satt som överstepräst, hade samlat en här för att taga ämbetet ifrån den onde Menelaos och han hade redan intagit fästningen, när Antiokos kom emot Jerusalem och intog det genom stormning, 168 f Kr. Han dödade 40 000 judar, sålde tusentals som slavar. Han tog bort de judiska offren i templet, kokte svinfläsk och stänkte med spadet på altaret och offrade även ett svin i templet som därmed blev ohelgat och fördärvat för gudomlig tillbedjan. Han bröt sig in i det allra heligaste och tog bort de heliga kärnen och de heliga föremålen. Han förbjöd all judisk tillbedjan av Herren och invigde templet och altaret till dyrkan av Jupiter Olympos med Menelaos som återinsatt överstepräst.

Antiokos var ursinnig på judarna och besviken på att han förlorat Egypten. Han gjorde en rasande och beslutsam ansträngning att utrota judarnas religion och sedan även dem som folk. Han förbjöd omskärelse med hot om dödsstraff och förstörde alla kopior av skriften som han kunde finna. Han dödade alla som befanns vara i besittning av en kopia. Han tillgrip de allra värsta tänkbara sätt att tortera judarna för att få dem att förneka sin religion. Antiokos Epifanes försök att utrota judarna blev det tredje i ordningen efter faraos försök i Egypten och Hamas försök i Persien på Esters tid.

Mackabeer-tiden, 167-63 f Kr. Antiokos Epifanes grymma terror blev upptakten till Mackabeerrevolten, vars strider varade i fyra års tid och som efter mycken kamp ledde till en viss självständighet för Palestina efter att Antiokos dog vid hemfärden från ett krig i Persien. – När Antiokos Epifanes gjorde sitt sataniska försök att utrota judarna och deras religion, samlade en präst vid namn Mattathias ett band av trogna judar och formade en motståndsrörelse. Denne präst var en man av stort mod, och inspirerad av en obändlig patriotism och nitälskan för Guds sak ledde han revolten mot Antiokos, men dog redan efter ett års strider, 166 f Kr. – Men han hade fem heroiska kämpar till söner: Judas, Jonatan, Simon, John och Eleasar. Mattathias mantel föll först över Judas, som var en kämpe med otrolig militär begåvning och vann strid efter strid emot de mest otroliga odds. Han återerövrade Jerusalem, 165 f Kr, och renade och återinvigde templet. Denna seger firas allt sedan dess i Israel som den årliga invigningsfesten. Judas förenade den prästerliga tjänsten, som han ärvde efter sin far, och den civila regeringsrätten i sitt eget ämbete och etablerade därmed den "teokratiska" så kallade hasmoneiska prästregeringen i ett självständigt Juda under ca 100 år fram till dess romarna intog Israel år 63 f Kr.

EN JÄMFÖRELSE MELLAN ANTIOKOS EPIFANES OCH ANTIKRIST

En del bibelforskare har hävdats att Daniels profetior om att en arglistig och svekfull kung skulle uppstå som skall föra krig emot de heliga, avskaffa de dagliga offren, förorena templet och orsaka en nödtid vars like aldrig har funnits på jorden, Dan 12:1, redan har fått sin uppfyllelse i Antiokos Epifanes. Till detta kan man invända:

- En del av vad Daniel profeterar om i Dan 11:21-34 fick utan tvekan en förelöpande uppfyllelse i Epifanes. Men det står även att profetian gäller ändens tid, Dan 9:26,27; 11:35-40; 12:1,4, 9-13.
- Eftersom Jesus hänvisade till en uppfyllelse av "stygghelsen (en avgud) på helig plats" (templet) i sitt tal om ändens tid i Matt 24:15, kan det inte redan ha fått sin slutliga uppfyllelse 168 f Kr i Epifanes.
- Paulus profeterar om den Laglöse, som skall upphäva sig över allt vad Gud heter och sätta sin bild i templet strax före Kristi andra återkomst till jorden, vilket innebär att den Antikrist som Daniel profeterar om gäller ändens tid.
- I Dan 11 finns det ett tidsintervall mellan vers 34 och vers 3, så att den senare delen av kapitlet endast gäller Antikrist i ändens tid.
- A. Epifanes blev tvingad av romarna att gå tillbaka från Egypten till sitt eget land. Men Antikrist kommer inte att bli tvingad av någon, förrän Kristus kommer. Han kommer att göra som han vill och skall även bland annat ockupera Egypten i ändens tid. Dan 11:36, 42, 43.

DET ROMERSKA VÄRLDSIMPERIET

DET SJÄTTE DRAKHUVUDET

Det sjätte drakhuvudet symboliserar romarriket, det sjätte världsriket som har förtryckt Israel alltsedan generalen Pompejus invaderade Palestina 63 f Kr.

BIBLISKA SYMBOLER PÅ ROMARIKET

1. Bildstoden i Nebukadnessars dröm. Enligt Daniels uttydning av drömmen, blir romarriket det fjärde och sista världsriket. Benen av järn kan symbolisera Västrom och Östrom, och de tio tårna det 10-hornsförbund som skall uppstå i ändens tid, men som ska krossas utan människohand när Kristus kommer för att upprätta sitt eviga rike på jorden. Dan 2:35; 42-45.

”Ett fjärde rike skall också uppstå och vara starkt som järn, ty järnet krossar och sönderslår allt, så skall också detta krossa och förstöra.” Dan 2:40.

Romarriket var i sin ursprungliga form ett oerhört starkt rike, som verkligen krossade allt under sina fötter, och regerade hela den då kända världen med järnhand.

2. Daniels syn om de fyra vilddjuren. Det fjärde vilddjuret i Daniels syn beskrivs som "ett förskräckligt odjur", som inte har sin liknelse med några kända vilddjur med tio horn och tänder av järn och klor av koppar. Dan 7:7. Eftersom de föregående odjuren i kronologisk följd syftar på världsriken med början från Daniels tid: det babyloniska, persiska och grekiska, så följer därav att det fjärde odjuret syftar på romarriket som efterträdde det grekiska som världsrike. De tio hornen syftar på att det tiohornsförbund som skall uppstå i ändens tid skall ge all sin makt åt *”en som skall tala stora ord och föra krig emot de heliga”*, nämligen Antikrist. Dan 7:20-22.

3. Profetior av Jesus som syftar på romarriket. Jesus utlovade ingen nationell frihet för Israel under sin generation. Tvärtom skulle templet och Jerusalem förstöras, judafolket falla för svärdsegg och förskingras ut över hela världen. Luk 21:20-24. Det var romarna som fullföljde den profetian. Han profeterade också om att Jerusalem skulle förtrampas av hedningarna till dess att hedningarnas tider blev till ända. Han förutsade också att en styggelse (en avgud) skulle sättas upp på helig plats, det vill säga i ett återuppbyggt tempel i Jerusalem som skall finnas under den stora vedermödan strax före Kristi återkomst. Matt 24:15-30.

ROMS FÖRHISTORIA

Rom grundlades av en legendarisk person, Romulus 753 f Kr. Romarna lade under sig Italien 343-272 f Kr, underkuvade Kartago 264-146 f Kr, besegrade Grekland och Mindre Asien 215-146 f Kr, lade under sig Spanien, Gaul (Frankrike), Britton (England) 133-31 f Kr. De intog Israel 63 f Kr.

Romarrikets höjdpunkt: 46 f Kr – till år 180. Romarriket blev både till sin utbredning och varaktighet världens största imperium någonsin och sträckte sig från Eufrat till Atlanten, från Nordsjön till den afrikanska öknen, med en befolkning på över 120 miljoner. Inget annat imperium har utövat en så oinskränkt makt och härskat så länge som romarriket.

DE ROMERSKA KEJSARNA

Här följer en beskrivning av romarrikets kejsare med tyngdpunkten lagd på deras förhållande till judarna och de kristna.

- **Julius Caesar**, 46-44 f Kr. Han blev den förste kejsaren över det romerska imperiet.
- **Augustus**, 31 f Kr - år 14. Under hans regering föddes Jesus.

• **Tiberius**, 14-37. Kristus korsfäst. • **Caligula**, 37-41. • **Claudius**, 41-54.

• **Nero**, 54-68. När Rom hemsöktes av den stora branden år 64, misstänkte folket att kejsar Nero låg bakom den anlagda branden. För att avhända sig folkets misstankar anklagade Nero de kristna för branden och befallde om deras bestraffning. Tusentals oskyldiga kristna blev gripna och dödade på det mest barbariska och grymma sätt. Många av dem blev insmorda i tjära och korsfästa för att efter påtändning lysa som facklor runt omkring hela Rom. Aposteln Paulus och troligen även aposteln Petrus var med bland dessa martyrer.

Historieskrivaren Tacitus skriver: *"Därför lät Nero, för att göra slut på ryktena, de personer som vanligt folk kallar för kristna, avskyvärda för sina skamliga riter (de åt Kristi kropp och drack hans blod), bli straffade med utsökt tortyr. Kristus, som är ursprunget till det kristna namnet, blev straffad av prokuratorn Pontius Pilatus under Tiberius; och den dödliga villfarelsen var undertryckt för en tid men bröt ut igen, inte enbart i Judeen, den ursprungliga platsen för det onda, men även i Staden (Rom), dit från alla sidor allt vad förskräckligt och skamligt är flyter tillsammans och blir populärt."*

Neros tragiska liv. Hur var den man som lanserade den första stora allmänna förföljelsen mot de kristna! Neros liv var en enda lång tragedi av mänsklig brutalitet, som bottnade i en mycket trist barndom. Hans far var en mördare, en översittare, en storskrytare och en bedragare. Han dog när pojken var endast tre år, och modern tog över hans utbildning. Han blev uppfostrad i en atmosfär av snusk och omoral. Modern dödade hans styvfader med en soppa av giftiga svampar. Han var enbart tonåring när han begick sitt första mord på en jämnårig kamrat som var i vägen för honom. Nero stod med kallsinnig likgiltighet och såg på hur han dog. Han gifte sig då han var bara femton, men det dröjde inte länge förrän han ordnade med att frun blev mördad för att han skulle kunna gifta sig med en annan som han även mördade efter en tid. För att gifta sig för tredje gången, drog hans sig inte för att mörda mannen till den kvinna han ville ha. När hans moder föraktade honom, arrangerade han för hennes avlivande först genom svek, men då detta misslyckades, gjorde han det utan förevändning.

Nero var en ful man med en tjurnacke, buskiga ögonbryn, en platt näsa och en rå mun. Han hade en grytmage, spinkiga ben och dålig hy och en odräglig andedräkt. När han var bara 31 år blev han dömd till döden genom hudflängning. Han flydde till en mörk och smutsig källare tillhörande en av slaverna och begick där självmord genom att skära upp halsen.

Vilket sorgligt människoöde! Hans sataniska och kallblodiga grymheter har gjort honom till en av de gruvligaste människor som någonsin levat. Sådan var han som startade den organiserade förföljelsen av de kristna, och som sedan fick många efterföljare av de kommande kejsarna i romarriket. Enligt den romersk-katolska kyrkans teologi (*the Jerusalem Bible*) är han den kommande Antikrist, som skall uppstå från avgrunden i ändens tid.

• **Galba**, 68-69. • **Otto, Vitellius**, 69. • **Vespasianus**, 69-70. Denne senare var med om stora fältslag i Galileen i kriget emot judarna. Hans son, **general Titus**, förstörde Jerusalem år 70.

Under belägringen blev judarna korsfästa i så stort antal framför murarna att murarna ej räckte till, utan de romerska soldaterna ville ha mer plats för att sätta upp kors. Så stora skaror dog av svält innanför murarna, att vallgravarna utanför blev fulla av lik som kastades ut. Även Titus själv stönade och reste sina händer över huvudet i förskräckelse och kallade Gud till sitt vittne att han ej var ansvarig. Romarna räknade till över 600.000 lik som kastades ut från murarna. Sammanlagt dog 1,1 miljon judar, 97.000 såldes som slavar för småsummor, 40.000 blev frisläppta därför att ingen ville köpa dem. 347.490 andra plus

stora skaror som ej räknats, gick på ett eller annat sätt under i ödeläggelsen av Jerusalem. (Dake: Nt 84-1. Josefus: Jerusalems förstörelse.)

Titus, 79-81. Domitianus, 81-96. Denne senare lagstadgade förföljelsen av de kristna som verkställdes år 96 med kejsarlig auktoritet och noggrannhet. Förföljelsen var kort men fruktansvärt våldsam. Många tusen blev dödade i Italien och i Rom. Även en kusin till kejsaren, Flavius Clemens, blev dödad och hans fru, Flavia Romitilla, blev landsförvisad. Det var i den förföljelsen som aposteln Johannes blev förvisad till ön Patmos.

Trajanus, 98-117. Han var en av de bästa kejsarna, men menade att han var tvungen att straffa de kristna för att upprätthålla det romerska rikets lagar. Kristendomen ansågs vara en hemlig sekt, vilket var förbjudet. Men deras största brott emot den romerska lagen var att de vägrade att delta i offrandet av rökelse till kejsaren som var en form av tillbedjan. De kristna blev inte jagade, men när de blev anklagade, blev de straffade, bland dem Jesu broder Simon, Jerusalems biskop, som blev korsfäst år 107, och Ignatius, den andre biskopen i Antiokia, som blev förd till Rom och kastad för de vilda djuren, år 110.

Hadrianus, 117-138. Under Hadrianus regering ökade de kristna i antal, välstånd, utbildning och i socialt inflytande. Han förföljde de kristna men med urskiljning. Flera led dock martyrdöden, bland andra föreståndaren i Rom, Telephonus. Under Hadrianus regeringstid uppsträdde en ny "Messias" i Israel – Bar Kokba. Upproret mot romarna som han ledde medförde att hela landet ödelades år 135 e Kr. Alla judar deporterades till andra länder.

Antonius Pius, 138-161. Han menade också att han måste upphålla lagen och förföljde de kristna, vilket medförde att det blev många martyrer, bland dem Polycarpus i Smyrna.

Marcus Aurelius, 161-180. Under hans regering nådde romarriket höjdpunkten av sin storhetstid.

Kejsar Aurelius uppmuntrade till förföljelse emot de kristna. På det mest barbariska och grymma sätt torterades de kristna och kastades till vilddjuren som ett offentligt skådespel till folkets förnöjelse, bland dem Justinus Martyren. Den tortyr som många kristna utstod utan att svikta, saknar motstycke. Det berättas om en kvinnlig slav, Blaudina, som var torterad från morgon till kväll för att ge upp sin tro, men som höll fast vid sin bekännelse med orden: *"Jag är en kristen, bland oss förekommer inget ont."* Aurelius blev den näst värste efter Nero och rasade särskilt hårt i södra Gaul, det nuvarande Frankrike.

ROMARRIKETS NEDGÅNG OCH FALL 180-476

• **Commodus, 180-192.** • **Septimius Severus, 193-211.** Under den senares regering förekom en stor förföljelse av de kristna i Norra Afrika. I Alexandria blev kristna dagligen halshuggna, korsfästa eller brända på bål, bland dem Origeines fader Leonichs. I Kartago kastades många kristna för vilddjuren som ett offentligt skådespel.

Efter att flera kejsare hade varit toleranta emot de kristna och **Alexander Severus, 222-235,** även var positivt inställd till den kristna läran, kom åter en förföljelse under **Maximinus, 235-238,** som lät döda många kristna ledare. Därefter kom kejsar **Philippus, 244-248,** som var mycket välvilligt inställd mot kristendomen, för att sedan åter förbytas i en fruktansvärd förföljelse av **Decius, 249-251,** som förföljde de kristna som en galning och var fast besluten att utrota de kristna. Stora skaror av kristna i Rom, Norra Afrika, Egypten och Mindre Asien gick under genom att bli torterade till döds på det mest utstuderade och grymma sätt. Förföljelser medförde ett oerhört förfall i romarriket där man nu började att se dödsryckningarna av det förut så stolta imperiet. Cyprianus sade: "Hela världen är ödelagd." Dock fortsatte förföljelsen om möjligt ännu värre genom nästa kejsare,

Valerianus, 253-260, som också hade som mål att fullkomligt utplåna kristendomen. Därefter kom en paus genom **Gallienus**, 260-268, som gynnade de kristna, för att slutligen den sista och allra värsta av Roms kejsare dikterade förföljelsen kom under **Diokletianus**, 253-260, över hela romarriket. Det var en absolut och systematiskt genomförd ansträngning att utplåna det kristna namnet. Under tio års tid blev de kristna jagade i grottor, katakomber, vildmarker och skogar där de kunde ha gömt sig. De blev brända och kastade för vilddjuren, torterade till döds på det mest fruktansvärda sätt som grymma människor kan tänka ut. Men martyrernas vittnesbörd och mod endast ökade antalet sympatisörer och hemliga anhängare. Martyrernas blod blev evangeliets utsäde. När den kejsarliga förföljelsen fick sitt slut 313, var de kristnas antal omkring hälften av invånarna i romarriket.

KRISTNANDET AV DET ROMERSKA IMPERIET

Konstantin, 306-337. När han kom till makten var de flesta trötta på de ständiga förföljelserna av oskyldiga människor. Därför blev det en allmän befrielse när Konstantin inte enbart gynnade de kristna utan blev en kristen själv.

När Konstantin kämpade mot sina motståndare för att försäkra sig om tronen, fick han vid solnedgången före slaget vid Mivainbron utanför Rom den 27 oktober år 312 i syn se en syn av ett kors och över det orden: *"I detta tecken, segra!"* Det blev Konstantins omvändelse till Kristus och han beslöt att strida under korsets banér. Han vann striden, som blev en vändpunkt i kristendomens historia.

Så fort han fick fullt herravälde över det väldiga romarriket, utfärdade han det berömda *"Edict of tolerance"*, år 313. Enligt det gav Konstantin *"De kristna och alla andra full frihet att följa sin religion såsom var och en ville välja"*. Detta var det första ediktet av frihet och tolerans i världshistorien, och en direkt följd av kristendomens utbredning i världen.

Men ediktet var bara början på en lång rad reformer med kristna förtecken. Han förbjöd anskaffandet av nya slavar och dödandet av ovälkomna barn, han avskaffade dödsstraff i form av korsfästelse och de livsfarliga gladiatorspelen. Han gjorde söndagen till en allmän vilodag och förbjöd allt arbete på den till stor lättnad för alla som var slavar.

Konstantin favoriserade kristendomen på allt sätt, lät prästerna bli befriade från skatt och militärtjänst och uppmuntrade till kyrkbyggen, så att man började att bygga kyrkor överallt. Han beställde mängder av Biblar, kopierade av de allra bästa stilisterna på det allra finaste pergament. Han placerade kristna överallt på offentliga poster över hela romarriket och gjorde kristendomen till den officiella religionen i sitt eget hov. År 325 utfärdade han en allmän uppmaning till alla i hela riket att bli kristna. Men då aristokatin i Rom fortsatte med sina hedniska religioner, vilket de dock hade frihet att göra, så flyttade Konstantin sin huvudstad till Bysantium och kallade den för Konstantinopel, *"Nya Rom"* – det kristna imperiets nya huvudstad.

Julianus, 361-363, var en avfällig kristen som, när han kom till makten, sökte att återinföra hedendomen, men med liten framgång. Hans tid blev mycket kort och efterföljdes av kejsar **Javianus**, 363-364, som återställde den kristna tron.

KRISTENDOMEN BLIR SEKULARISERAD OCH HEDNISK

Theodosius, 378-395, gjorde kristendomen till statsreligion i hela det romerska imperiet. Alla blev påtvingade omvändelse, dop och medlemskap i de kristna kyrkorna, vilket betydde att kyrkorna fylldes av opånyttfödda människor som endast var kristna till namnet. Detta var den värsta olycka som kunde drabba kristendomen.

Att bli en kristen hade fram till den tiden varit en helt frivillig akt och byggde på en hjärtats omvändelse till Kristus, till hans lära och moraliska principer. Men Theodosius inte enbart påtvingade folk den kristna läran, utan företog att med våld undertrycka andra religioner och förbjöd all avgudadyrkan. Hans kejsrerliga påbud medförde att de hedniska templen revs av en "kristen mobb" som härjade överallt och orsakade mycken blodsutgjutelse.

DET STORA AVFALLETS TID

Den kristna kyrkan hade besegrat Rom, men nu kom den hedniska anden av makt och våld in bakvägen. Den militäranda som förut fanns i det romerska imperiet hade nu överförts till kyrkan, som därmed blev hednisk till sin natur och övertog rollen efter det kejsrerliga Rom. Genom att kyrkan ändrade natur och blev en politisk organisation med samma anda av intolerans som fanns i det gamla Rom, började den stora kristna avfallsepoken som sedan fortsatte i den tusenåriga påvekyrkan med alla dess många avskryvårdheter.

Den kejsrerliga kyrkan under 4:e och 5:e århundrandena blev en fullkomligt annorlunda institution än den förföljda kyrkan under de tre första århundradena. Genom sina ambitioner att regera, förlorade de fullkomligt Kristi anda och blev helt uppslukade av Roms anda av makt och härsklystnad, tvång och intolerans.

Genom senare tvångsomvändelser även av barbarer, goter, vandaler och hunner som översvämmade det romerska riket, bidrog det till att ytterligare fylla kyrkan med hedniska riter och föreställningar eftersom människors omvändelse i de flesta fall endast var helt formell.

ROMARRIKET FÖRSVAGAS OCH ETT PÅVEVÄLDE UPPSTÅR

Kyrkans gradvisa avfall i styrelseskicket

Den ursprungliga, apostoliska församlingen, bestod av från varandra helt fristående församlingar, ledda av en styrelse av äldste som alla var pastorer (herdar) och föreståndare (presbyters) samtidigt. Men efterhand blev den som var den ledande pastorn kallad för biskop, och de andra i styrelsen kallades för "presbyters". Gradvis blev en biskops jurisdiktion utsträckt att gälla även närbelägna städer. Tillbedjan som från början var mycket enkel, utvecklades efterhand till att få en prålig och utvändig glans med imponerade ceremonier, liknande dem som fanns i de hedniska templen.

Från ca år 200 började predikanterna att kallas för präster. Det var en term lånad från judendomen och hade även en förebild i de hedniska templen. Prästerna stod över folket och de blev efterhand alltmer dess medlare till Gud.

Leo I, 440-461, av somliga kallad den förste påven, förbjöd prästerna att gifta sig. Men istället för att prästerna därmed blev mera "heliga", ledde celibatet till omoral av värsta slag med ständiga skandaler som gjorde att prästadömet ringaktades av folket.

Påvekyrkan. Dessa präster fick alltmer politisk makt, allt eftersom romarriket försvagades. De utvecklade efterhand ett fullständigt politiskt maktsystem med påven i spetsen. Gradvis övergick makten från det hedniska Rom till en kristen kyrka som hade en abnorm utveckling till ett stort politiskt träd, där himmelens fåglar (onda andar) kunde bygga sina bon (Matt 13: 31-32). Det stora avfallet, som även Paulus hade varnat för, var ett faktum. I denna förvärldsligade kristna kyrka frodades allehanda hedniska filosofier och ockulta föreställningar. Mängder av sekter uppstod i vilka var och en ville tolka kristendomen efter sin erfarenhet och sin hedniska bakgrund.

DET ÅTERUPPSTÅNDNA ROMARRIKET

Profeten Daniel hade en syn av en bildstod som symboliserar fyra världsriken fram till att Kristus skall komma som världens domare och upprätta ett tusenårigt rike av fred på jorden. De fyra världsriken från Daniels tid är Babylon, Medien-Persien, Makedonien och Rom. Daniel fick även en syn av dessa världsriken i form av fyra vilddjur: lejon, björn, leopard och det fjärde som ett obeskrivligt grymt djur med tio horn. Det fjärde riket skulle krossas av en sten utifrån och gå under "utan människohand".

"Bildstoden huvud var av bästa guld, dess bröst och armar av silver, dess buk och höfter av koppar, dess ben av järn, dess fötter delvis av järn och delvis av lera. Medan du betraktade den, blev en sten lösripen, dock icke genom människohänder, och den träffade bildstoden på fötterna, som var av järn och lera, och krossade dem." Dan 2:32-33.

Enligt världshistorien delades romarriket i Västrom och Östrom år 395. Detta är symboliserat i bildstoden med de två benen av järn. Västrom gick under år 476 och Östrom år 1453. De föll båda för "svärdet" från krigiska folkstammar och länder i norr och öster.

Enligt synen av bildstoden skall det 4:e riket finnas i ändens tid där Kristus som *stenen utifrån* kommer och krossar detta rike, vars fötter och tio tår består av ett svagt material av järn blandat med lera. Eftersom det fjärde riket skall finnas då Herren sätter sin fötter på Olivberget för att rädda Israel från undergången (Sak 14:1-12), innebär detta att det 4:e riket måste komma igen i någon form vid tiden för Kristi återkomst.

Enligt Uppenbarelsebokens 13:e kapitel har odjuret – det 4:e världsriket – fått ett dödligt hugg, men det dödliga såret hade läkts (Upp 13:3); med andra ord det fjärde världsriket skall "uppstå" igen i ändens tid.

Östromsdelen har "uppstått" i arabförbundet med 23 länder inom det gamla östblocket där norra Afrika ingår. Alla nationerna i östblocket ända fram till Indiens gräns – dit det Makedoniska väldet, leoparden, sträckte sig – har Islam som gemensam religion och är förenade i hat till judarna och i sina planer på att tillintetgöra staten Israel.

Västrom har "återuppstått" i EU, vilket även innefattar länder som inte tillhörde det gamla romarriket och består nu av 27 länder. När det "återuppståndna" Östrom och Västrom förenas till en union som det 7:e världsriket (det femte från Daniels horisont) kommer det att bli världens mäktigaste rike någonsin. De tio hornen på det 4:e vilddjuret symboliserar makthavarna – presidenterna – i detta rike. Mellan dessa horn uppstår ett elfte horn till början ett litet horn, men som växer i makt och styrka. Det slår först ut tre andra horn och tar sedan makten över de övriga (Dan 7:7-8, 11-14).

Det lilla hornet bland de tio är Antikrist som tar makten och blir en diktator över hela riket och bildar det åttonde och sista världsriket innan Kristus kommer åter. Till sin hjälp har han en falsk profet, som ser ut som ett lamm men talar som en drake (Upp 13:11-18). Han propagerar för att Antikrists "religion" skall bli en världsreligion och för att Antikrist och en staty av honom skall bli tillbed under dödshot. Enligt profetierna kommer detta rike att förfölja Israel och judarna samt alla genuina kristna (Upp 12:13-18; 13:7). Slutligen kommer även den formella kristendomen – *skökan* – att förföljas och brännas upp i eld (Upp 17:15-18).

När Israels ödestimma är slagen och världens arméer samlas vid Harmagedonför att utplåna staten Israel, kommer Kristus som kungars Kung och herrars Herre och räddar Israel, krossar det hedniska världsriket och upprättar ett tusenårigt rike av fred och rättvisa.